Контрольна робота. Фонетика й орфоепічна норма

45 хв · 12 балів · 4 рівні

Варіант 1

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

Початковий рівень (3 б.)

1. Яке твердження правильно розкриває відмінність між фонемою і звуком? (0,5 б.)

А) Фонема є одиницею мовлення, а звук є одиницею мови.

Б) Фонема є абстрактною одиницею мови, а звук є конкретною одиницею мовлення.

В) Фонема є конкретною одиницею, яку можна записати на електронний пристрій, а звук є абстрактною.

Г) Фонема є індивідуальним явищем, а звук є соціальним явищем.

2. Яке твердження про вимову дзвінких приголосних відповідає орфоепічній нормі? (0,5 б.)

А) Дзвінкі приголосні вимовляються дзвінко перед глухими та в кінці слів, тому слово дуб вимовляється [дуб].

Б) Дзвінкі приголосні оглушуються в кінці слів, тому слово дуб вимовляється [дуп].

В) Дзвінкі приголосні оглушуються перед глухими, тому слово казка вимовляється [каска].

Г) Дзвінкі приголосні зберігають дзвінкість лише в кінці слів, а перед глухими завжди оглушуються.

3. У якому реченні допущено помилку у вживанні прийменників у чи в? (0,5 б.)

А) Вона написала в Одесу листа.

Б) Нарада відбулась у Кривому Розі.

В) Мати поїхала у Одесу.

Г) Він працює у Львові.

4. Як вимовляються голосні [а], [у], [і] в наголошеному складі? (0,5 б.)

А) Наближено до [и]

Б) Наближено до [о]

В) Коротше й слабше, ніж у ненаголошеному складі

Г) Чітко, без зміни звучання

5. У якому рядку всі слова вимовляються зі звуком [ґ]? (0,5 б.)

А) гімнастика, сніг, гай

Б) ґанок, ґудзик, ґрунт

В) ґазда, голуб, ґречний

Г) ґава, гай, ґедзь

6. З чого складається звукова оболонка мови, що становить її фонетику? (0,5 б.)

А) Зі звуків, наголосів та інтонацій
Б) З букв, слів і речень
В) З морфем, слів і словосполучень
Г) З відмінків, родів і чисел

Середній рівень (3 б.)

7. Установіть відповідність між правилом вимови і прикладом. (1 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Дзвінкий приголосний у кінці слова вимовляється дзвінко 2. Приголосний перед [е] вимовляється твердо 3. Звукосполучення [дз] вимовляється як один звук 4. Голосний [о] перед складом з наголошеним [у] наближається до [у]	А. нігті Б. тема В. хліб Г. дзвін Д. голубка

8. Оберіть усі слова, у яких звук [г] перед наступним глухим приголосним вимовляється як [х]. (1 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) дорога
Б) легко
В) магніт
Г) нігті
Д) ягода
Е) дігтяр

9. Розташуйте кроки вибору між прийменниками у та в у правильному порядку. (1 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Обрати за правилом у або в
Б) Записати речення, у якому треба вибрати між у та в
В) Визначити останній звук слова перед прийменником і перший звук слова після нього
Г) З’ясувати, голосні чи приголосні це звуки

Достатній рівень (3 б.)

10. Установіть відповідність між словом і мовним явищем. (1,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. ґанок 2. гай 3. джерело 4. сіль	А. слово з неподільним звукосполученням [дж] Б. слово зі звуком [г] В. слово, що починається м’яким приголосним Г. слово зі звуком [ґ] Д. слово, у якому [о] наближається до [у]

11. Яке твердження про вимову голосних правильне? (1,5 б.)

А) Ненаголошений [и] у вимові наближається до [і].
Б) Ненаголошений [у] завжди вимовляється як [о].

В) Ненаголошений [е] у вимові наближається до [и].

Г) Голосний [о] у ненаголошеному складі завжди вимовляється як [у].

Високий рівень (3 б.)

12. Установіть відповідність між реченням із помилкою і нормою, яку порушено. (3 б.)

Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Бабуся поїхала у Італію. 2. Учитель працював в школі. 3. Полтава і Одеса мають порти. 4. Вечір й ніч минули разом.	А. Між голосними вживаємо сполучник й Б. Між приголосними вживаємо сполучник і В. Між голосними вживаємо прийменник в Г. У не чергується з в у власних назвах Д. Між приголосними вживаємо прийменник у

Варіант 2

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

Початковий рівень (3 б.)

1. Яке твердження про фонему відповідає підручнику? (0,5 б.)

А) Фонема є фізичним явищем, яке сприймається на слух.

Б) Фонема є одиницею мовлення, яку неможливо узагальнити.

В) Фонема є соціальним явищем, бо це спільне в звуці, що робить його впізнаваним у різних мовців.

Г) Фонема є індивідуальним явищем, бо кожен мовець вимовляє її по-своєму.

2. Яке твердження про вимову слова знижка відповідає нормі? (0,5 б.)

А) Дзвінкі приголосні вимовляються дзвінко лише на початку слова, тому слово вимовляється [снишка].

Б) Усі дзвінкі приголосні в цьому слові оглушуються, тому воно вимовляється [снишка].

В) Звук [ж] перед [к] оглушується до [ш], тому слово вимовляється [знишка].

Г) Дзвінкий [ж] перед глухим [к] зберігає дзвінкість, тому слово вимовляється [знижка].

3. У якому реченні допущено помилку у вживанні прийменників у чи в? (0,5 б.)

А) Мати працює в Умані.

Б) Сестра живе у Австрії.

В) Брат пішов у Київ.

Г) Лист надійшов у Харків.

4. Що відбувається з голосним [е] у ненаголошеному складі? (0,5 б.)

А) У вимові він наближається до [и]

Б) Він зовсім зникає

В) У вимові він наближається до [а]

Г) Він вимовляється так само чітко, як під наголосом

5. У якому рядку всі слова вимовляються зі звуком [ґ]? (0,5 б.)

А) ґанок, гімнастика, голуб

Б) гай, ґава, сніг

В) голуб, гімнастика, сніг

Г) ґудзик, ґрунт, ґедзь

6. Чому слово так, вимовлене ствердно, запитально чи здивовано, ми все одно впізнаємо як те саме слово? (0,5 б.)

А) Бо інтонація не змінює жодного звуку

Б) Бо звуки в ньому щоразу вимовляються абсолютно однаково

В) Бо слово впізнають лише за написанням

Г) Бо звуки [т], [а], [к] ми впізнаємо за характерними ознаками, хоча щоразу вони звучать по-різному

Середній рівень (3 б.)

7. Установіть відповідність між правилом вимови і прикладом. (1 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Дзвінкий приголосний перед глухим вимовляється дзвінко 2. Приголосний перед [е] вимовляється твердо 3. Звукосполучення [дж] вимовляється як один звук 4. Буквосполучення -ться в дієслові вимовляється з довгим м'яким [ц']	А. казка Б. дивиться В. студент Г. мак Д. джміль

8. Оберіть усі слова, у яких звук [г] перед наступним глухим приголосним вимовляється як [х]. (1 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) вогко
Б) багато
В) нігті
Г) пагорб
Д) сигнал
Е) кігті

9. Розташуйте кроки вибору між сполучниками і та й у правильному порядку. (1 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Визначити останній звук першого слова та перший звук другого слова
Б) Вибрати сполучник за правилом
В) Помітити місце, де між словами потрібен сполучник і або й
Г) З'ясувати, голосні чи приголосні ці звуки

Достатній рівень (3 б.)

10. Установіть відповідність між словом і мовним явищем. (1,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. ґрунт 2. сніг 3. джміль 4. дзвін	А. слово зі звуком [г] Б. слово з неподільним звукосполученням [дж] В. слово, у якому [о] наближається до [у] Г. слово з неподільним звукосполученням [дз] Д. слово зі звуком [ґ]

11. Яке твердження про голосні правильне? (1,5 б.)

А) Ненаголошений [и] у вимові наближається до [і].
Б) Голосний [о] здебільшого вимовляється чітко і в ненаголошених складах.
В) Наголошений [і] наближається до [и].
Г) Ненаголошений [е] вимовляється чітко, як під наголосом.

Високий рівень (3 б.)

12. Установіть відповідність між реченням із помилкою і нормою, яку порушено. (3 б.)

Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Тато працює у агентстві. 2. Наш клас був в театрі. 3. Літо і осінь минають швидко. 4. Зошит й підручник лежать на парті.	А. Після паузи перед приголосним вживаємо сполучник і Б. Між приголосними вживаємо прийменник у В. Між приголосними вживаємо сполучник і Г. Між голосними вживаємо прийменник в Д. Між голосними вживаємо сполучник й

Джерела:

- Українська мова (Бондаренко) 10 клас, с. 57, 58
- Українська мова (Ворон, Солопенко) 10 клас, с. 44, 45
- Українська мова (Глазова) 10 клас, с. 27
- Українська мова (Глазова) 10 клас, с. 68
- Українська мова (Заболотний) 10 клас, с. 49, 50
- Українська мова (Тушніцка, Пилип) 10 клас (Пол), с. 72, 73
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 60
- Українська мова (Шевчук) 10 клас, с. 70, 71
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 88